

Pismiono Kaszëbsczi Zemi

NR 38 ROK I

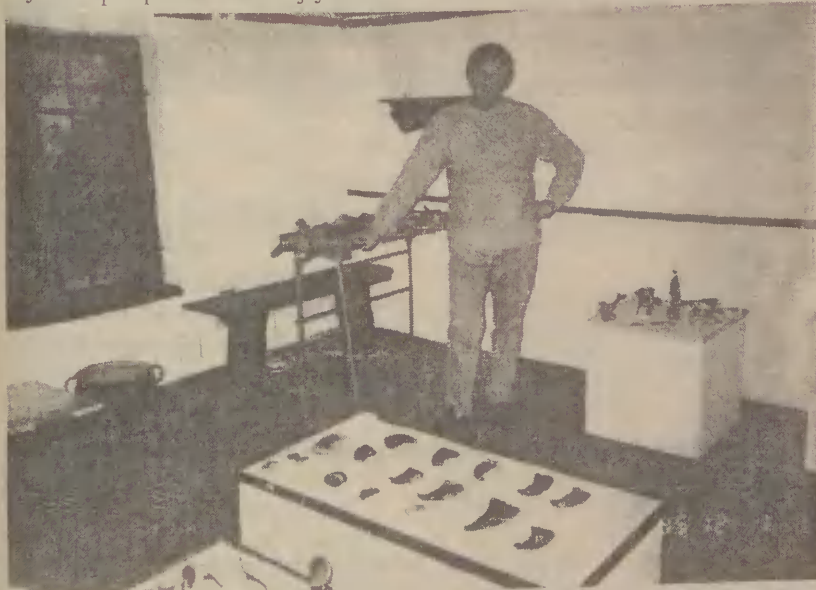
LÄBÖRG - PÜCK - RĚMIÔ - WEJROWÒ

13 gòdnika 1995

„Chcemë le so zazëc”

W Muzeum Ziemi Puckiej 11 grudnia 95 r. została otwarta wystawa pt. „Chcemë le so zazëc”. Na tej interesującej wystawie zostały pokazane wyroby z rogu. Najbardziej interesujący jest oczywiście duży zbiór tabakierek i różków różnego kształtu i wielkości. Prezentowany jest też warsztat rogarski, naczynia do przepalania tabaki i jej uciera-

ły wykonane przez L. Bizewskiego, H. Petka, R. Kręckiego, J. Roszmana, są też prace nieznanymi twórcami. Ekspozycje pochodzą ze zbiorów Muzeum Ziemi Puckiej, ale także wiele z nich pochodzi ze zbiorów prywatnych, tu wyróżniają się różki ze zbioru ks. St. Majkowskiego. Po wystawie oprowadzi nas znany przewodnik, twórca ludowy J. Roszman.

Józef Roszman przy wystawowych eksponatach i stole do wyrabiania tabakierek
fot. HR

nia, takie jak: kachel i mielók, jest i łapka zajęcza konieczna do wymiatania resztek tabaki z kachla. Na wystawie pokazano też wyroby z rogu będące w codziennym użyciu, takie jak: łyżka, widelec, grzebień, breloczki do kluczy, spinaki do włosów, łyżka do butów, spinki do mankietów koszuli, rogi myśliwskie. Ekspozycje pokazane na wystawie zosta-

ły wykonane przez L. Bizewskiego, H. Petka, R. Kręckiego, J. Roszmana, są też prace nieznanymi twórcami. Ekspozycje pochodzą ze zbiorów Muzeum Ziemi Puckiej, ale także wiele z nich pochodzi ze zbiorów prywatnych, tu wyróżniają się różki ze zbioru ks. St. Majkowskiego. Po wystawie oprowadzi nas znany przewodnik, twórca ludowy J. Roszman.

H.R.

„Na Kaszubach będzie lato”

Nie trzeba udawać jak ogromny wpływ na świadomość ma używanie nazw geograficznych w mediach. Jestem szczególnie uwrażliwiony na używanie imienia Kaszuby w sensie nazwy kraju. Nazwę tę systematycznie się ogranicza i to prawdopodobnie bez żadnego zaplanowanego działania. Np. termin Wybrzeże czy Trójmiasto używa się na oznaczenie coraz to dalszych części historycznych Kaszub. Choć nie ma to żadnego naukowego uzasadnienia, tak dzieje się i koniec. Dzieje się tak bez żadnego oporu ze strony Kaszubów. Próbował z tym walczyć jedynie Lech Bądkowski. Już teraz obserwuje się tendencję do sprowadzania nazwy Kaszuby

tylko do terenu Szwajcarii Kaszubskiej. Miłym zaskoczeniem było dla mnie używanie nazwy Kaszuby w prognozie pogody w głównym wydaniu Wiadomości, czy w Panoramie. Tomasz Zubilewicz często używa terminu Kaszuby zupełnie racjonalnie tak samo jak Mazowsza czy Śląska. Również ostatnio redaktor Kozak zapowiedział, że na Kaszubach będzie lato i oczywiście nie miał na myśli tylko Kartuz i Kościerzyny. Już trudniejsza była interpretacja słów Grażyny Padee, że na Pomorzcu i Wybrzeżu będzie padał deszcz.

No właśnie, gdzie są Kaszuby, a gdzie Wybrzeże?

Kazimierz Klawiter

Sejmik Nordowëch Partów Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego

Tuż przed XIII Zjazdem Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego odbył się 26 listopada w Wejherowie Sejmik Oddziałów Północnych Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. Do północnej wspólnoty należy piętnaście oddziałów. Prawie wszystkie od Gdyni na północ. Przybyło około sześćdziesięciu delegatów. Każdy delegat na Zjazd jest także delegatem na sejmik, na którym podejmuje się uchwały poprzez głosowanie.

Obrady miały miejsce w Domu Kaszubskim - siedzibie oddziału wejherowskiego przy Placu Jakuba Wejhera.

Sejmik przyjął wszystkie wewnętrzne regulaminy, plan pracy, kalendarz imprez i stosowne uchwały.

Sejmik prowadził Bernard Hinz, prezes oddziału wejherowskiego. Wśród zebranych był gospodarz Wejherowa, prezydent Jerzy Budnik, który zarazem jest delegatem na XIII Zjazd ZK-P. On też przywitał zgromadzonych, a w swym wystąpieniu namawiał do zaangażowania się oddziałów w wykonywaniu najważniejszych za-

raza oburzenie zgromadzonych z powodu faktycznego ograniczania nauki języka kaszubskiego i marnowania dorobku kolegi Witolda Bobrowskiego.

W przyjętej deklaracji sejmikowej czytamy między innymi:

- sejmik wysoko ocenia ideowy dorobek ZK-P,

- wyraża wątpliwości czy czas od 1989 roku został właściwie spożytkowany,

- apeluje o dołożenie wszelkich starań w celu uratowania kaszubszczyzny,

- apeluje też o nienadużywanie szyldu ZK-P w kampaniach politycznych na równi z szyldami partii politycznych,

- mocno podkreślono potrzebę decentralizacji władzy państwowej z utworzeniem silnego regionu,

- zauważono, że wreszcie nasze imię winno znaleźć się w znaczeniu polityczno-prawnym np. województwo kaszubsko-pomorskie,

- uznano, że w dziedzinie edukacji regionalnej ponieśliśmy porażkę i wezwano do intensywnych działań programowych.

Wśród ważnych treści była i ta, która popiera ideę powołania Instytutu

Z prawej siedzi prezes Wejherowskiego Oddziału ZK-P Bernard Hinz. Obok niego Witold Bobrowski - dyrektor Kaszubskiej Szkoły Podstawowej na Głodnicy. dań społeczności gminnych.

W części kadrowej sejmik jednogłośnie wybrał Bernarda Hinsa na przewodniczącego sekretariatu Rady Oddziałów Północnych. W skład sekretariatu weszli też: Irena Ceynowa, Kazimierz Klawiter i Zygmunt Orzeł.

W trakcie obrad dość mocno wróciła sprawa Głodnicy. Przyjęta uchwała wy-

Kaszubskiego na bazie Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie.

Uznano też, że sejmik winien się zebrać w sprawie omówienia naszego stanowiska w sprawie II stopnia reformy samorządowej. Ta narada ma się odbyć w Rumi.

J.K.

SWIĄTI ÒPIEKUN RĚBÔKÓW Ę PASTURZÓW

Swiāti Mikolój, abò jak to sã przódë lat na nordowëch Kaszëbach gòdalo - swiāti Něklosz, òsoblëwie mladim Kaszëbóm przedstòwiò sã dzysò jakno ten, co roznòszò dòrënczi. Niechtërnym, a jò nié tak dòwno téz bël jednym z nich, we lbie sã nie miescy, że nen swiāti biskup móże bëc patronã pasturzów ę rëbòków.

Tak to ju na nym swiece je, że wszëtkò jidze do przòdkù, a rozmajité nowé módë chùtkò wëpiérają zwëczy, co bëlë przedtim. To sa równakò ticiż kùlturë ę spraw gòspòdarzczich. Wezmë tej chòcbele taczé pasenié bédla, kòni czë gàsów. Dzysò ju malo chto ę malo gdze sã tim zajmùje. A doch jész 20 - 30 lat temù, to bëło normalné. Mòja nènka wiele razy mie pòwiòdala, jak pasla krowë, a jiné dzecë ze wsë z nią mët.

Dzysò dnia młodi ni mùszą ju pasc, tej ni mògą wiedzec, że swiāti Mikolój pòmògò, czëj wilczy chëą dobrac sã do naszégò bédla. Niejedny rzeką, że mie je na mùsk padli - dze na Kaszëbach wilczy? Nè jò, kò jich ju téz dòwno tu ni ma. Ale czedës bëlë ę lazële calima zgrajama. Lédze ni mòglë sã czasã z

nima dac radë, tej szukelë ji kòl Swiätégò.

Ksądz Bernat Sëchta napisòł w swòjim slowòrzu (Bernard Sychta, Słownik gwar kaszubskich na tle kultury ludowej, tom III, str. 168), że Mikolajowi prawie dzàkòwac trzeba, że w naszich kaszëbszczich lasach ni ma dzysò wilków wcale. Jò bël tej cekawi, jak nasi òjcowie mòdlëlë sã ò pòmòc. I prawie w òstatnëch dniach przezéròł jem stòrë nómrë pismiona „Kaszëbë”. Tam, w nómrze 14 z 1959 rokù, jò nalòz czësto przëtròwkã to, co mie tak baro zastanòwialo.

Pòmòg mie w tim articzel Leòna Roppla - „Stara kaszubska modlitwa do swiätégò Mikołaja”. Roppel napisòł tam, że czëj badërowòł jàzëkòwi zaòstaloscë kaszëbiznë,

wészukòł dzes nalazłã rëchli (w roku 1851) przez Kazmierza Władisława Wójcicczégò - ùczalégò z Krakowa, taką prawie mòdlëtwã: *Siety Někloszu, gweszny nasz patronie, mermoc sę za naju foska do niebieskich wojc, do kòrego sę przewnikòł złodzej werwech z orlechem i oszaradzel mu rzetnicę, a ne długie pedroki gmeroty. Klasnijze go nam duzym knëplem, na kòtórym rozparty stoisz i nã długą mycã, kòrã mosz na głowje twojej przénajszjész; a my za to doma wojcom naszym dobrodziejoszkom parę gegajc, okonkow, ękorkow i kapkę snierdzochy.*

W dzysòdniowi kaszëbiznie, tej to be bëło tak: *Swiāti Někloszu, gweszny nasz patronie, mòdlë sã za naszã fòskã do niebieszczich òjcow, do chtërnny pòdkród sã złodzej wilk z òrztã ę skalëczil ji rzënicã, a dludżë robòczy sã ji wlaztë. Chlastnijze gò palëcã, na chtërnny wspiarti stojisz ę długą mùcã, co jã mòsz na głowje twoji przénòswiãtzi, a mië za to dómë òjcom naszym dobrodziejóm pòrà gàsów, òkònków, wãgòrzów ę përzinkã sznapsu.*

Rëbòcë, że sã mni strachòblëwi nizlë pasturze, mòdlëlë sã do jich swiätégò patrona trochã szportowni. Ksądz Sëchta zãpisòł w swòjim slowòrzu taką hele mòdlëtwã:

*Swiāti Mikolaju,
Pòmòz mie do kraju,
Jednã Klarã mòm,
Do klòsztoru jã dóm.*

Czëj mù swiāti biskup pòmòg ę rëbòk przëszed z mòrza w chëczë, ten rzek tak:

*Mòrze, mòrze, kùszni mie w rzëc,
Mòja Klara móże doma bëc.*

Jo. Pòspiëwają sã ju zakùnczëc, to mòje pisanié. A jak wa wiéta co wicy ò swiätim, co dòrënczi nosy, bédlo strzëze przed zlim, a rëbòkóm daje mòznosc w kraj przifc, tej zróbta mie nach ę napiszëta do „Nordë”.

Artur Jabłoński

fòska-klacz o maści karej,
robic kòmùs nach - papugowac kogoś,
pòspiëwac sã - śpieszyc się,
badërowac-badać, palëca-laska

Uchwała XIII Zjazdu Delegatów

Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego z dnia 2 grudnia 1995 r.

Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie jest organizacją skupiającą osoby o różnych orientacjach, które - w poszanowaniu wartości chrześcijańskich i własnej tożsamości - chcą pracować na rzecz dobra Kaszub i Pomorza.

Naszym zadaniem jest reprezentowanie interesów społeczności kaszubsko-pomorskiej, relacja statutowych celów oraz łączenie wszystkich, którym bliska jest nasza Mała Ojczyzna.

Podstawy ideowe i programowe organizacji tworzą przyjmowane w minionych latach deklaracje: II Kongresu Kaszubskiego (1992), XII Zjazdu Delegatów (1992), Zarządu Głównego (1994) oraz ostatnio I Kongresu Kociewskiego. Wszystkie one wyznaczają perspektywę naszych dążeń oraz stawiają przed nami konkretne zadania. Jako Delegaci - uczestnicy XIII Zjazdu, będącego najwyższą władzą Zrzeszenia, podkreślając wagę i aktualność postulatów zawartych we wcześniejszych deklaracjach, - za najpilniejsze w najbliższej kadencji władz ZK-P uznajemy:

1. za nadrzędne, przez współdziałanie z innymi organizacjami, doprowadzenie do decentralizacji i regionalizacji ustroju terytorialnego państwa oraz stworzenie samorządowego regionu obejmującego wszystkie subregiony Pomorza Nadwiślańskiego - Kaszub, Kociewie, Bory Tucholskie, Krajnę, Ziemię Chełmińską, Powiśle i Żuławy;

2. należyte przygotowanie uroczystości związanych z 40-leciem założenia Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, debata nad przeszłością i przyszłością naszej organizacji powinna objąć wszystkie Oddziały oraz środowiska nam bliskie; w każdym Oddziale przy zaangażowaniu różnych instytucji winny się odbyć okolicznościowe imprezy; jubileuszowy rok 1996 powinien stać się okresem nowej, wzmożonej aktywności wszystkich struktur zrzeszeniowych;

3. zorganizowanie, zgodnie z uchwałami II Kongresu Kaszubskiego i I Kongresu Kociewskiego, w 1997 r. I Kongresu Pomorskiego. Winien stać się on manifestacją naszej pomorskiej tożsamości regionalnej; poprzez przygotowanie i sam Kongres stworzyć stałe formy współpracy organizacji działających na całym Pomorzu;

4. w latach najbliższych odbędą się liczne jubileusze miast, m.in. Gdyni, Bytowa, Kościerzyny, Starogardu i in., rok 1997 to również rok 1000-lecia Gdańska, podjęliśmy inicjatywę zorganizowania w tymże roku Wystawy Pomorskiej prezentującej dorobek kulturowy i cywilizacyjny naszego regionu, naszym obowiązkiem jest czynnie uczestniczyć w jubileuszowych obchodach oraz włączyć w organizację wystawy jak najszersze środowiska społeczne i instytucje naukowe, samorządowe, kulturalne itp.,

5. edukację, która określi przyszłość regionu i całej Ojczyzny, rozbu-

dzienu aspiracji edukacyjnych musi towarzyszyć wprowadzenie maksymalnie szeroko treści regionalnych w proces nauczania, winniśmy wykorzystać koniunkturę oraz istniejące regulacje prawne, szczególnie trzeba się skoncentrować na nauczaniu języka kaszubskiego, w najbliższych latach muszą wreszcie powstać odpowiednie programy oraz pomoce dydaktyczne i podręczniki,

6. koncentrację na rozwoju Zrzeszenia, musimy dokończyć uporządkowanie struktur wewnętrznych, w tym administracji oraz stworzyć stałe jego podstawy finansowe, szansę natopatrujemy m.in. w akcji „Pomorska Jakość”. Musimy pogłębić wśród członków poczucie odpowiedzialności za wszystkie struktury i ogniwa Zrzeszenia,

7. utworzenie instytutu pomorsko-kaszubskiego, grupującego badaczy różnych dziedzin i realizujących w ramach instytutu szerokie badania nad społecznością kaszubsko-pomorską,

8. dbałość wszystkich struktur ZK-P o rozwój Kaszubskiego Uniwersytetu Ludowego w Wieżycy i Starbieniu, który ma szansę stać się ośrodkiem integrującym Kaszubów i Pomorzan z Polski i świata,

9. doprowadzenie, we współpracy z biskupami gdańskimi i pelplińskimi, do wydania lekcjonarza, śpiewnika oraz modlitewnika w języku kaszubskim tak, aby msze święte i nabożeństwa z liturgią w rodnej mowie mogły odbywać się powszechnie,

10. rozszerzenie stałych kontaktów z podobnymi środowiskami za granicą, szczególnie z Fryzami i Serbolużyczanami, zorganizowanie w 1996 r. VI Międzynarodowej Konferencji Języków Mniejszości, w której wezmą udział naukowcy z całego świata i która będzie znaczącą okazją do promocji naszej kultury i języka,

11. popieranie wszelkich działań mających na celu ochronę środowiska przyrodniczego Pomorza, a w szczególności Półwyspu Helskiego i brzegu klifowego,

12. zainteresowanie współpracy w Kościele regionalnym w sprawie beatyfikacji Sługi Bożego, ks. bpa Konstantina Dominika,

13. kontynuowanie własnej działalności wydawniczej przez Zarząd Główny i oddziały, jako Zrzeszenie zobowiązani jesteśmy do dbania o dalszą edukację i rozwój „Pomeranii”,

14. wnioski zgłoszone w czasie Zjazdu, które nie zostały ujęte w niniejszej uchwale (zwarte w protokole Zjazdu) zostaną w ciągu czterech miesięcy rozpatrzone przez Zarząd Główny.

Tylko pełne zaangażowanie wszystkich struktur Zrzeszenia, każdego z nas - w umiejętnym współdziałaniu z innymi podmiotami - umocni samorząd lokalny i wpłynie na budowę kolejnych jego szczebli; umożliwi nam realizację podjętych zobowiązań i uczestnictwo w kształtowaniu pomyślnego rozwoju naszej Małej i Wielkiej Ojczyzny.

TRYBUNAŁ KONSTITUCYJNY W SPRAWIE ŻOŁNIERZY-GÓRNIKÓW

Od zeszłego roku, poborowi zatrudniani przymusowo po wojnie w kopalniach węgla - w tzw. górniczych batalionach pracy, jako „element niepewny politycznie”, otrzymują dodatki do emerytury lub renty. Przypomnijmy, że wśród tych osób jest wielu Kaszubów, Pisaliśmy o tym w jednym z poprzednich numerów „NORDY”, a nasz apel o nadsyłanie wspomnień z pobytu w kopalniach węgla i uranu spotkał się z odzewem czytelników. Oczywiście wciąż czekamy na kolejne listy od represjonowanych żołnierzy górników.

Dziś wracamy do tej sprawy w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 listopada br. Otóż zgodnie z sejmową ustawą wspomniane na początku dodatki do emerytur i rent dotyczą jedynie tych,

którzy w kopalniach zatrudnieni byli przymusowo do 31 grudnia 1956 roku. Tymczasem górnicze bataliony pracy istniały do roku 1959. Na podstawie listów byłych poborowych rzecznik praw obywatelskich spytał Trybunał, czy nie należałoby zaliczać całego okresu pracy, jeśli ktoś zaczął pracować w 1956 roku, a skończył na długo po 31 grudnia tegoż roku. Trybunał orzekł jednak, że praca w kopalniach po 1 stycznia 1957 roku nie była już pracą przymusową. W związku z czym, nadal obowiązuje wykładnia sejmowej uchwały. Dodatki, o których mowa wynoszą 0,5% przeciętnego wynagrodzenia za każdy miesiąc represji, a maksymalnie 10%. Jednak warunkiem ich otrzymania jest przepracowanie co najmniej sześciu miesięcy.

Artur Jabłoński

Organy powróciły

Po wielu latach starań czynionych przez dyrekcję Kaszubskiego Parku Etnograficznego we Wdzydzech Kiszewskich, odzyskano zabytkowe, osiemnastowieczne organy, które kiedyś znajdowały się w kościele pod wezwaniem św. Barbary w Swornegaciach.

W 1980 roku przekazano zabytkowy kościół skansenowi we Wdzydzech. Przewieziono go na nowe miejsce rok później. Organy jednak przekazano Bydgoskiemu Towarzystwu Muzycznemu. Od roku 1987, w którym to biskup chełmiński Marian Przykucki poświęcił odrestaurowaną świątynię, rozpoczęły się działania w celu sprowadzenia organów. Po żmudnych rozmowach wynegocjowano ostateczną cenę wynoszącą 400 milionów starych złotych. W zebraniu tej i tak wysokiej kwoty pomogła firma BAT z Sierakowic, Urząd Gminy w Kościerzynie, goście z zaprzyjaźnionej gminy Cölbe. Część funduszy zebrano w skansenowskich skarbonkach.

Dr Tadeusz Sadkowski powiedział nam, że wykonawcą tego cennego instrumentu jest gdański organmistrz Gotfried Weinert. Zrobione zostały w 1765 roku. Prawdopodobnie zamówione były przez któregoś z bogatych gdańszczyzan, później trafiły do kościoła, w którym się doskonale wkomponowały. Najcenniejszą częścią instrumentu są zachowane w idealnym stanie unikatowe micchy. Dr Sadkowski dodał również, że w staraniach muzeum bardzo pomogły osoby z nim zaprzyjaźnione, szczególnie profesorowie Józef Borzyszkowski z Uniwersytetu Gdańskiego i Marian Biskup z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, którym składa gorące podziękowania.

Po przewiezieniu organów do Wdzydz okazało się, że konieczna jest ich renowacja. Tego dzieła podjął się jedyny znany na Kaszubach i Kociewiu organmistrz Józef Mollin z Odrów pod Czerniem. Rzemieślnik ten zajmuje się reperacją starych, a także budową nowych organów. Sam uczył się fachu w firmie organmistrzowskiej Sobiekwoskiego w Bydgoszczy. Przy pracy pomaga mu już dorosły syn, zapowiadający się na kontynuatora rzemiosła ojca. Podczas wizyty u Józefa Mollina dowiedzieliśmy się, że instrument wymagał dokładnego przeglądu i naprawy szeregu piszczałek oraz strojenia.

Obecnie wyremontowane organy znajdują się już w kościele św. Barbary w Kaszubskim Muzeum Etnograficznym. W dzień urodzin patronki, 4 grudnia, odbył się tam uroczysty odpust połączony z poświęceniem organów i koncertem Romana Peruckiego, gdańskiego wirtuoza, inaugurującym obecność organów na swoim dawnym miejscu.

Jan Antonowicz

Sprostowanie

W ostatnim numerze „Nordy” opublikowano materiał o Józefie Wilczku. Niestety, umknęło nam nazwisko autora tekstu za co serdecznie przepraszamy **Zygmunta Milczewskiego** - honorowego obywatela Rumi.

Norda - Pismiono Kaszëbsczi Zemi

Dodówk do Gońca Rumskiego, Echa Ziemi Puckiej i Echa Lęborka
Adresa redakcji: Rumia, ul. Morska 15, tel. 71-24-47, w godz. 9⁰⁰ - 17⁰⁰
Redaguje karno: Eugeniusz Pryczkowski, Kazimierz Klawiter, jak też Witold Bobrowski, Bogusław Breza, Ryszard Hinc, Bernard Hinz, Artur Jabłoński
Wędówea: Wydawnictwo „Rumina”, drök - „Rumina”

Krótkô pamiãc

Órczikòwa Gùsta bëta ju dosc dlugò starą panną i przë latach, a żòden kawalér sã ji nie jìmòt. Mówiła co dzień dżdżë pòcòrk i do swiãtégò Jopa ò dobrégò chłopa. Ale to mało werkòwało. Zaczãła co dzień prosëc: „Dobri Bòże, tã stwòrził całi swiat, wierzã że je stwòrzony téż dlò mie chłop, sprawżë niech trafi pòd mój dak”.

Zlitowòt sã dobri Bóg nad przeterminowóną w latach Gùstą i sprawił, że nalòz sã Strëpków Mòrcën, chtiëren sã chcòt chùtkò òżenic. Wieselë bëło wnet, ale Gùsta nie spieszëła sã pòdzãkòwac Panu Bògù za òżënk. Jãż róz w miesce Pón Bóg spòtkòł Gùstã i sã spitòł: „Jakùz tã Gùsto zëjesz i jak sã z chłopã czëjesz?” A Gùsta na to: „Panie Bòże, ale czë jò ciebie znajã?”

Witostawa Wolf

Komitet Splywu

W latach 1986 - 1989 miesięcznik „Pomerania” i Klub Kajakowy „Wodniak” przy Gdańskiej Stoczni Remontowej organizowały Kaszubskie Splywy Kajakowe „Śladami Remusa”. W 1990 roku dołączyły do nich

Obecnie uznano, że splywy stały się już tak dużymi przedsięwzięciami (160 uczestników, liczne imprezy kulturalne), że trzeba powołać ich komitet organizacyjny. Nastąpiło to 7 grudnia 95 r. podczas zebrania Zarządu Klubu „Wanożnik”, któremu prezesuje **Bernard Hinz**. Przewodniczącym Komitetu został **Janusz Kowalski**, jego zastępcami **Edmund Szczesiak**, **Jacek Zawiejski** - prezes Klubu „Wodniak” i **Cezary Obracht-Prondziński** - redaktor naczelny „Pomeranii”, a członkami **Wojciech Bejm**, **Jerzy Dąbrowa-Januszcwski** i **Anna Zakrzewska**.

Komitet przygotowuje już przyszłoroczny XI Kaszubski Splyw Kajakowy „Śladami Remusa”, który poprowadzi Słupią od Gowidlina. Kolejne biwaki będą w Sulęczynie (msza święta i zabawa), nad jeziorem Żukowskim, w Gołębziej Górze, Gałąźni Małej (skąd wypad autokarami do Bytowa na obchody 650-lecia nadania praw miejskich), Krzyni, Żelkówku i Słupsku.

Szykujecie się na tę wspaniałą imprezę. Początek w sobotę, 13 lipca 1996 roku. Komitet serdeczno ródzi.

MG

Na jednym ze Splywów Kajakowych „Śladami Remusa”

Klub Turystyczny Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego „Wanożnik”, który stał się głównym organizatorem splywów.

Wigilia u „Pomorańców”

Tradycyjnie, kilkanaście dni przed dniem Adama i Ewy studenci z klubu „Pomerania” urządzili spotkanie wigilijne. Rozpoczęły je mszą świętą z kaszubską liturgią słowa w kościele w Wygodzie, nie opodal Chmielna, dnia 9.12.br. Ewangelię po kaszubsku odczytał diakon z Oliwy Paweł Lewańczyk, pochodzący z Łebna. Lekcję i modlitwy wiernych odczytali studenci.

Po mszy, wszyscy uczestnicy przeszli do zabytkowej chęczy w Łączyńskiej Hucie, terenowej siedziby klubu. Tam odczytano fragment ewangelii św. Łukasza dotyczący narodzenia Chrystusa. Następnie, wokół wigilijnego stołu, przy-

stąpiono do dzielenia się opłatkiem i składania życzeń. Później, oczywiście, śpiewano kaszubskie kolędy. Spośród działaczy Zrzeszenia Kaszubsko - Pomorskiego zaproszenie przyjęli Józef Borzyszkowski - wiceprezes Zarządu Głównego ZK-P, Brunon Cirocki - prezes ZK-P w Chmielnie, Bernard Hinz - prezes ZK-P w Wejherowie i „Wanożnika” oraz Stanisław Pestka - były prezes Zarządu Głównego ZK-P.

Spotkanie w chęczy zarejestrowała Telewizja Gdańska. Program zostanie wyemitowany w wigilię Bożego Narodzenia w magazynie kaszubskim „Rodnô Zemia”.

(Jank)